

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 10/2002 vp

Hallituksen esitys yksityisten alojen ja valtion sekä kunnallisen eläkejärjestelmän tietojen saamista, antamista ja salassapitoa koskevien sekä eräiden muiden lainsäännösten muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 26 päivänä helmikuuta 2002 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen yksityisten alojen ja valtion sekä kunnallisen eläkejärjestelmän tietojen saamista, antamista ja salassapitoa koskevien sekä eräiden muiden lainsäännösten muuttamisesta (HE 8/2002 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 15/2002 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Maritta Hirvi, sosiaali- ja terveysministeriö
- lainsäädäntöneuvos Anna-Riitta Wallin, oikeusministeriö
- lakimies Reijo Hyvönen ja lakimies Pirkko Rinne, Kansaneläkelaitos

- ylitarkastaja Marita Höök, tietosuojavaltuutetun toimisto
- lakimies Jorma Kurula, Valtiokonttori
- lakimies Maijaliisa Takanen, Eläketurvakeskus
- rekisterijohtaja Helena Luoma, Kuntien eläkevakuuus
- lakimies Susanna Talvitie, Keskinäinen Eläkevakuuusyhtiö Ilmarinen
- johtaja Matti Leppälä, Työeläkevakuuuttajat TELA
- lakimies Markku Kojo, Akava
- sosiaalipoliittinen asiamies Vesa Rantahalvari, Palvelutyönantajat
- sosiaalipoliittinen sihteeri Kaija Kallinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
- asiamies Johan Åström, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT
- tiedotuspäällikkö Seppo Suominen, Eläkeliitto ry.

Lisäksi valiokunta on saanut Suomen Yrittäjien kirjallisen lausunnon.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan tarkistettavaksi työntekijäin eläkelain, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain, taiteilijoiden ja eräi-

den erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain, yrittäjien eläkelain, maatalousyrittäjien eläkelain, luopumiseläkelain, maatalousyrittäjien

sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain, maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain, maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain, merimieseläkelain, valtion eläkelain, valtion perhe-eläkelain, valtion eläkerahastosta annetun lain sekä kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain tietojen antamista, saamista ja salassapitoa koskevat säännökset huomioon ottaen yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annetun Euroopan neuvoston direktiivin, uuden perustuslain, henkilötietolain ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain säännökset. Esityksen tarkoituksena on selkeyttää ja yhtenäistää yksityisten alojen, valtion ja kunnallisen eläkejärjestelmän tietojen saantia ja luovuttamista koskevat säännökset. Tarkoituksena on myös joustavoittaa ja laajentaa näi-

den tietojen saamista ja luovuttamista nykyisestään. Työeläkejärjestelmän saamien ja luovuttamien tietojen tietosisältö vastaisi kuitenkin suurelta osin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja käytäntöä.

Uuden perustuslain johdosta kysymyksessä olevia eläkelakeja koskevat eräät asetuksen tasolla olevat säännökset saatettaisiin lain tasolle.

Esityksessä ehdotetaan myös edellä mainittuja lakeja koskevia eräitä muita muutoksia.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. Osa ehdotetuista laeista olisi voimassa vain vuoden 2003 loppuun, koska niitä pitäisi tarkistaa eräiden jo vahvistettujen, niin sanotun viimeisen eläkelaitoksen periaatetta koskevien lakien vuoksi, jotka tulevat voimaan vuoden 2004 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Yleisiä näkökohtia

Valiokunta toteaa, että hallituksen esittämä uudistus on merkittävä, koska sen tarkoituksena on saattaa työeläkejärjestelmää koskevien lakien tietojen antamista, saamista ja salassapitoa koskevat säännökset uuden perustuslain, henkilötietolain ja julkisuuslain edellyttämälle tasolle. Valiokunta pitää eläkejärjestelmän täytäntöönpanon samoin kuin vakuutetun kannalta tärkeänä, että eri eläkejärjestelmiä koskevat tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset ovat yhtenäiset. Olennaista on myös, että eläketurvaa toimeenpanevat laitokset voivat mahdollisimman tarkoituksenmukaisella ja joustavalla tavalla hoitaa niille säädetyt tehtävät ottaen samalla huomioon yksityisyyden suojan

vaatimukset. Tiedonkulun selkeyttäminen joustavoittaa toimeenpanijoiden toimintaa ja tietojen saannin helpottaminen edistää ratkaisujen saamista.

Esityksen lähtökohta on paitsi viranomaisyhteistyön edellytysten parantaminen myös eläkkeensaajan yksityisyyden suojaaminen. Yksityisyyden suojaamisen näkökohdat ovat toimeenpanossa keskeisiä, koska eläkelaitokset saavat vakuutetusta paljon muun muassa terveydentilaa ja työkykyä koskevaa, arkaluonteista tietoa. Tästä syystä salassapitovelvollisuuteen samoin kuin tekniikkaan liittyvään tietoturvallisuusriskiin tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Ehdotuksen mukaan eläkelaitoksen on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan luovuttaa päätöksentekoa varten. Valiokunnan mielestä on hyvä, että asiasta ehdotetaan erityistä säännöstä. Myös ennalta ehkäisevässä mielessä on tärkeää, että eläkkeenhakijalle kerrotaan, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia sekä mihin niitä voidaan luovuttaa.

Valiokunta painottaa tässä yhteydessä myös sitä, että vakuutetun näkökulmasta on ensiarvoista saada riittävästi tietoa omista eläkeoikeuksistaan ja oman asiansa ratkaisuun vaikuttavista seikoista. Eläkkeenhakijalle saattaa olla epäselvää esimerkiksi se, millaista selvitystä eläkehakemuksen tueksi kaivataan tai mihin seikkoihin hylkäävä päätös perustuu ja minkälaista lisäselvitystä asiassa tarvitaan. Tarpeeton valitusprosessi saatettaisiin välttää esimerkiksi kuulemalla hakijaa ennen hylkäävän päätöksen antamista tai saattamalla asia ennakkopäätöksellä eläkkeenhakijalle tiedoksi mahdollisen lisäselvityksen toimittamista varten. Valiokunta katsookin, että jatkossa tulisi selvittää mahdollisuuksia parantaa eläkkeenhakijan tiedonsaantia ja mahdollisuuksia tulla kuulluksi. Eläkehakemusten käsittelykäytäntöjä on hyvän hallinnon vaatimusten näkökohdista tarpeen kehittää edelleen niin, että eläkkeenhakijan oikeusturvan taakeita lisätään.

Valiokunta on esityksen käsittelyn yhteydessä kiinnittänyt jälleen huomiota eläkelainsäädännön monimutkaisuuteen. Lainsäädännön monimutkaisuus ja vaikeaselkoisuus, joka ei näytä olevan vähenemässä, saattaa jopa vaikeuttaa yksilön oikeusturvan toteutumista. Valiokunta tähdentää, että monimutkaisuus — erityisesti näin keskeisesti yksilön oikeuksia vaikuttavan lainsäädännön osalta — johtaa kansalaisille tarkoitettujen selkeiden oppaiden laatimistarpeeseen.

Tietojen luovutus ulkomaisille viranomaisille

Hallituksen esityksen mukaan salassapidettävien tietojen luovuttaminen on pääsäännön mukaan kielletty, mutta säädöstekstit tekevät poikkeuksen muun muassa siltä osin kuin tiedot ovat välttämättömiä EU-maiden ja sosiaaliturvasopimusmaiden toimeenpaneville viranomaisille sosiaaliturvaa koskevan sopimuksen tai kansainvälisten säädösten toimeenpanossa.

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa on kiinnitetty huomiota tarpeeseen turvata henkilötietojen suojan vähimmäistaso myös niissä tilanteissa, joissa tietoja luovutetaan ulkomaille ja erityisesti sellaisiin maihin, jotka eivät kuulu kansainvälisten tietosuojaa koskevien säädösten sovel-

tamisan piiriin. Perustuslakivaliokunta pitää asianmukaisimpana säännösten sanamuodon täsmentämistä.

Ehdotetut säännökset merkitsevät poikkeusta salassapitosäännöksistä ja muista tiedon saantia koskevista rajoituksista. Ne eivät siten sanamuotonsakaan mukaan muodosta poikkeusta niistä säännöksistä, jotka koskevat henkilötietojen suojaa henkilötietoja käsiteltäessä ja joissa on kysymys rekisterinpitäjän velvollisuuksista varmistaa tietosuojaa käsittelyn eri vaiheissa. Hallituksen esityksessä on lähtökohtana henkilötietolain soveltaminen, jollei ehdotetuissa säännöksissä nimenomaisesti toisin säädettäisi. Mainittujen syiden vuoksi sekä henkilötietojen suojaa koskevan direktiivin kansainvälisiä tiedonsiirtoja koskevien säännösten yksityiskohtaisuuden vuoksi voidaan pitää selvänä, että henkilötietoja voidaan ehdotettujen säännösten (TEL 17 f §, VEL 26 d § ja KVTEL 12 d §) perusteella luovuttaa vain, jos se on sallittua henkilötietolain 22, 22 a tai 23 §:n perusteella. Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää edellä olevan perusteella sääntelyä riittävänä eikä ehdota muutoksia mainittuihin säännöksiin.

Eläkelautakunta

Valiokunta ehdottaa jäljempänä muutoksia Eläketurvakeskuksen yhteydessä toimivaa eläkelautakuntaa ja valtion eläkelautakuntaa koskevaan sääntelyyn. Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt lausunnossaan huomiota siihen, että eräät asetuksessa olevat säännökset tulisi nostaa lain tasolle ja ettei nykyisen lain mahdollistaman lautakunnan kokoonpanon suurentaminen intressipohjaisten jäsenten suhteellista osuutta lisäämällä ole sopusoinnussa riippumattomuusvaatimuksen kanssa. Valiokunta toteaa, että parhaillaan on valmisteilla toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean (komiteanmietintö 2001:9) ehdotusten pohjalta lainsäädäntöhanke eläkelautakuntaa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi. Lainvalmistelutyön yhteydessä tulee tarkistettavaksi kokonaisuudessaan eläkelautakuntaa koskeva sääntely, missä yhteydessä perustuslakivaliokunnan näkemykset tulee kaikilta osin ottaa huomioon.

Jäljempänä olevien muutosehdotusten perustelujen osalta sosiaali- ja terveysvaliokunta viittaa myös perustuslakivaliokunnan antamaan lausuntoon.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki työntekijäin eläkelain väliaikaisesta muuttamisesta

17 §. Valiokunta ehdottaa 1 momentissa korotetun vakuutusmaksun määrittämistä koskevan säännöksen muotoilemista perustuslakivaliokunnan esittämällä tavalla. Valiokunta ehdottaa 2 momentin loppuosaa muutettavaksi niin, että oikeus saada tietoja "tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanoon" rajoittuu välttämättömiin tietoihin. Perustuslakivaliokunta on pitänyt rajausta edellytyksenä tavalliselle lainsäätämisyjärjestykselle. Lisäksi valiokunta ehdottaa muotoilun "kaikki...vastaavat työnantajalta saatavissa olevat tiedot" täsmentämistä.

17 a §. Valiokunta ehdottaa 17 a §:n 1 momentin 1 kohdan muotoiltavaksi niin, että tietojensaantioikeus koskee ainoastaan välttämättömiä tietoja, kuten perustuslakivaliokunta on edellyttänyt. Momentin 2 kohtaan valiokunta ehdottaa täsmennystä, joka ilmaisee terveystietojen osalta sen lähtökohdan, että ensisijaisesti asianomainen itse toimittaa mainitut tiedot.

17 b §. Perustuslakivaliokunta on esittänyt, että pykälän 2 momentissa määritellystä eläkkeensaajan ilmoitusvelvollisuudesta ja 3 momentissa määritellystä eläkelaitoksen mahdollisuudesta vaatia eläkkeensaajalta selvitystä muodostetaan sellainen kokonaisuus, jossa yksilöidysti säädetään, mitkä olojen muuttumista koskevat tiedot kuuluvat eläkkeensaajan oma-aloitteisen ilmoitusvelvollisuuden piiriin, ja jossa osoitetaan täsmällisesti, millaisista muista seikoista eläkelaitos voi vaatia eläkkeensaajalta selvitystä. Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa, että eläkkeensaajan ilmoitusvelvollisuutta täsmennetään siten, että ilmoitusvelvollisuuden sisältö määritellään kunkin eläkelajin osalta erikseen. Ilmoi-

tusvelvollisuuden sisältö määritellään työkyvyttömyyseläkkeen saajan osalta 2 momentissa, työttömyyseläkkeen saajan osalta 3 momentissa, osa-aika-eläkkeen saajan osalta 4 momentissa ja leskeneläkkeen saajan osalta uudessa 5 momentissa. Pykälän 4 momentissa oleva asetukseenantovaltuus on tarpeeton, koska ilmoitusvelvollisuuden sisältö tulee määritellyksi lain tasolla. Lisäksi voimaantulosäännöksessä ehdotetaan eläkeasetuksissa nykyisin olevat vastaavat säännökset kumottaviksi.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin eläkelaitoksen oikeudesta vaatia eläkkeensaajalta selvitystä ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvista sekä muista vastaavista eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen vaikuttavista seikoista. Eläkelaitos voisi vaatia selvitystä, jos on aihetta epäillä, että näissä seikoissa on tapahtunut muutoksia.

17 f §. Valiokunta ehdottaa perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta pykälän 1 momentin 6 kohdassa olevan viranomaismäärittelyn täsmentämistä sekä pykälän perusteluissa mainitun tietojen yhdistämismahdollisuuden kirjaamista säännökseen. Lisäksi valiokunta ehdottaa, että terveydentilaa koskevien tietojen lisäksi luovutuksiin piiriin kuuluisivat tiedot, jotka ovat tarkoitettuja kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perustetta.

Valiokunta ehdottaa pykälän 4 momenttia täsmennettäväksi siltä osin, minkälaisista tietojen luovuttamista koskevista seikoista Eläketurvakeskus ja tiedot antanut eläkelaitos voivat sopia.

17 i §. Valiokunta ehdottaa perustuslakivaliokunnan esityksestä lisättäväksi pykälään uuden 5 momentin, jonka mukaan tietoja pyytävän on ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

17 j §. Valiokunta ehdottaa säännöksessä olevan eläkelaitoksen informointivelvollisuuden täsmentämistä.

20 §. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan katsonut, että sääntely eläkelautakunnan kokoonpanosta ja asioiden käsittelystä lautakun-

nassa ei pykälän 4 momentissa ehdotetuin tavoin voi jäädä asetuksen tasoisen sääntelyn vaaraan, vaan lakiehdotusta on välttämätöntä täydentää tältä osin. Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ehdottaa, että asetuksen 18 §:ssä olevat säännökset varapuheenjohtajan nimittämisestä ja henkilökohtaisen varajäsenen nimittämisestä seitsemälle jäsenelle lisätään pykälän 1 momenttiin.

Pykälän 2 momenttiin sisältyvää suullista käsitellyä koskevaa säännöstä sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ehdottaa muutettavaksi perustuslakivaliokunnan ehdottaman sanamuodon mukaiseksi. Lisäksi valiokunta ehdottaa 4 momentissa olevan valtuutussäännöksen täsmentämistä.

Pykälään ehdotettujen muutosten johdosta asetuksen 18 § ehdotetaan voimaantulosäännöksessä kumottavaksi.

2. Laki lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain väliaikaisesta muuttamisesta

Valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 10 §:n 1 momenttiin sisältyvästä valtuutussäännöksestä poistettavaksi sanan "tarkemmin", koska mainituista seikoista ei ole säännöksiä lakiehdotuksessa. Saman pykälän 4 momenttiin valiokunta ehdottaa vastaavaa muutosta kuin edellä TEL:n 17 §:n 1 momenttiin.

Lakiehdotuksen 13 a §:n 1 momentissa oleva viittaussäännös ja voimaantulosäännöksen 2 momentti muuttuvat TEL:n 17 b ja 17 i §:ään ehdotettujen muutosten johdosta.

3. Laki taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 8 §:n 1 momenttiin vastaavaa muutosta kuin edellä TEL:n 17 §:n 1 momenttiin.

4. Laki yrittäjien eläkelain 9 ja 17 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan katsonut, että lakiehdotuksen 17 §:ssä olevia yrittäjän tietojenantovelvollisuutta ja eläkelaitoksen oi-

keutta vaatia tietoja yrittäjältä tulee täsmentää, jotta lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ehdottaa 17 §:n 5 momentin täsmentämistä sen osalta, millaisia seikkoja koskevista yritystoiminnan muutoksista on annettava tiedot eläkelaitokselle. Lisäksi valiokunta ehdottaa 6 momenttia täsmennettäväksi sen osalta, mistä seikoista eläkelaitos voi vaatia yrittäjältä selvitystä.

Lakiehdotuksen 17 a §:n 1 momentissa oleva viittaussäännös ja voimaantulosäännöksen 2 momentti muuttuvat TEL:n 17 b ja 17 i §:ään ehdotettujen muutosten johdosta.

5. Laki maatalousyrittäjien eläkelain väliaikaisesta muuttamisesta

Valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 19 a §:ään tehtäväksi vastaavat täsmennykset kuin edellä on ehdotettu YEL:n 17 §:ään. Lakiehdotuksen 19 b §:n 1 momenttiin valiokunta ehdottaa lisättäväksi säädöstekstistä puuttuvat sanat "tämän lain".

Voimaantulosäännöksen 3 momentti muuttuu edellä TEL:n 17 b §:ään ehdotettujen muutosten johdosta.

10. Laki merimieseläkelain muuttamisesta

Lakiehdotuksen 64 §:n 1 momentin viittaussäännöksiä on muutettava edellä TEL:n 17 i §:ään ehdotetun muutoksen johdosta.

11. Laki valtion eläkelain muuttamisesta

Valiokunta ehdottaa valtion eläkelakia koskevaan lakiehdotukseen tehtäväksi vastaavat muutokset kuin edellä on esitetty työntekijäin eläkelakiin. Voimaantulosäännökseen ehdotetaan lisättäväksi valtion eläkeasetuksen 7 a §:n 3, 4 ja 8 momentin kumoamista koskeva säännös, koska eläkelautakunnan kokoonpanoa ja asioiden käsittelyä lautakunnassa koskevat, nykyisin asetukseen sisältyvät, säännökset ehdotetaan lisättäväksi lakiin perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla.

14. Laki kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Lakiehdotukseen ehdotettavat muutokset vastaavat edellä työntekijäin eläkelakiin ja valtion eläkelakiin ehdotettuja muutoksia.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 6.—9., 12. ja 13. lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina ja

että 1.—5., 10., 11. ja 14. lakiehdotukset hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset**1.****Laki****työntekijäin eläkelain väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 4 d §:n 7 momentti, 6 a §:n 1 momentti ja 2 momentin 5 kohta, 7 f §:n 1 momentin 1 ja 5 kohta, 8 §:n 3 momentti ja 4 momentin 7 kohta, 15 b ja 16 § ja 16 §:n edellä oleva väliotsikko, 17, 17 a—17 c ja 18 § ja 18 §:n edellä oleva väliotsikko sekä 20 § (*poist.*),

sellaisina kuin niistä ovat 4 d §:n 7 momentti laissa 612/1991, 6 a §:n 1 momentti ja 7 f §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1482/1995, 6 a §:n 2 momentin 5 kohta ja 8 §:n 3 momentti laissa 559/1993, 7 f §:n 1 momentin 5 kohta laissa 1279/2000, 8 §:n 4 momentin 7 kohta laissa 571/1993, 15 b § laissa 1730/1991, 17 § osaksi laeissa 1304/1989 ja 1167/1996 sekä mainituissa laissa 1482/1995, 17 a § laissa 603/1986, 17 b § laissa 949/1992, 17 c § laissa 33/2002, 18 § laeissa 459/1986 ja 621/1995 sekä 20 § (*poist.*) laissa 283/1999, ja

lisätään väliaikaisesti 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 356/1997, uusi 3 momentti, 17 §:n, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 1304/1989, 1482/1995 ja 1167/1996, eteen uusi väliotsikko ja (*poist.*) lakiin uusi 17 d—17 k § *sekä* 17 k §:n eteen uusi väliotsikko seuraavasti:

3 §
(Kuten HE)

7 f §
(Kuten HE)

4 d §
(Kuten HE)

8 §
(Kuten HE)

6 a §
(Kuten HE)

15 b §
(Kuten HE)

*Todistajien kuulustuttaminen*16 §
(Kuten HE)*Tietojen saaminen, salassapito ja luovutus*

17 §

Työnantaja on velvollinen antamaan eläkelaitokselle ja eläketurvakeskukselle tämän lain mukaisessa työsuhteessa työskentelevien työntekijöidensä nimet, henkilötunnukset, työsuhteiden alkamis- ja päättymispäivät sekä palkka- ja palvelusaikatiedot. Lisäksi työnantaja on velvollinen antamaan eläkelaitokselle ja eläketurvakeskukselle tiedot kalenterivuoden päättyessä jatkuvista työsuhteista sekä muista työnantajan vakuuttamisvelvollisuuteen ja vakuutusmaksuun vaikuttavista seikoista. Tarkempia säännöksiä edellä tarkoitetuista tiedoista ja niiden antamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Jos työnantaja jättää edellä tarkoitettut tiedot antamatta tai antaa ne myöhemmin kuin valtioneuvoston asetuksessa säädetään, eläkelaitos voi määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaiseksi korotetun kohtuullisena pidettävän vakuutusmaksun (poist.).

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, työnantaja on velvollinen pyydettäessä antamaan eläkelaitokselle, eläketurvakeskukselle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle (poist.) sellaiset työntekijän työskentelyä ja työolosuhteita koskevat ja muut vastaavat työnantajalta saatavissa olevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuuttamis-, eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

17 a §

Eläkelaitoksella, eläketurvakeskuksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja

muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuuttamis-, eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanossa;

2) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelujen tuottajalta tai hoitolaitokselta pyynnöstä lausunto ja muut välttämättömät tiedot eläkkeen- tai etuudenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse toimita edellä mainittuja tietoja.

(2 mom. kuten HE)

17 b §

(1 mom. kuten HE)

Työkyvyttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle työkykynsä palautumisesta ja kuntoutuksen keskeytymisestä sekä yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen saaja ryhtymisestään ansiotyöhön.

Työttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle:

1) oleskelustaan ulkomailla tai muusta vastaavasta syystä, jonka johdosta hän ei voi ottaa vastaan työtä;

2) ryhtymisestään ansiotyöhön, josta saatava ansiotulo on vähintään työntekijän eläkelain 4 c §:n 4 momentin 2 kohdassa mainitun rahamäärän suuruinen; sekä

3) kieltäytymisestä vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa työntekijän eläkelain 4 c §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua vähintään kuukauden jatkuvaa työtä.

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle:

1) työaikajärjestelyjensä muutoksista, jos hänen keskimääräinen viikkotyöaikansa samalla muuttuu;

2) muista kuin työehtosopimuksen mukaisista palkankorotuksista;

3) työsuhteen tai yrittäjätoiminnan päättymisestä tai uuden alkamisesta;

4) muutoksista yrittäjätoiminnassa; sekä

5) uuden työeläkkeen alkamisesta.

Leskeneläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle solmimastaan avioliitosta. Jos lapseneläkettä saava lapsi annetaan ottopapseksi muulle kuin edunjäntäjän leskelle tai tämän puolisolle, lapsen ottovanhemmat ovat velvolliset ilmoittamaan ottolapseksi ottamisesta eläkelaitokselle. (Uusi 5 mom.)

Eläkkeensaajan 2—5 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuudesta riippumatta eläkelaitos voi vaatia eläkkeensaajalta selvityksen 2—5 momentissa mainituista sekä muista vastaavista eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen vaikuttavista seikoista, jos on aihetta epäillä, että näissä seikoissa on tapahtunut muutoksia. Jollei eläkkeensaaja ole toimittanut edellä tarkoitettuja eläkelaitoksen vaatimia selvityksiä eläkelaitokselle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa, asia voidaan ratkaista käytettävissä olevilla tiedoilla. (Uusi 6 mom.)

17 c—17 e §
(Kuten HE)

17 f §

Eläkelaitoksella ja eläketurvakeskuksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja:

(1—5 kohta kuten HE)

6) ministeriölle, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuu-

luvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista etuutta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointa varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten; tämän lainkohdan tarkoittamissa tilanteissa terveydentilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka ovat tarkoitettuja kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei kuitenkaan saa luovuttaa.

(7 ja 8 kohta kuten HE)

(2 ja 3 mom. kuten HE)

Eläkelaitoksen ja eläketurvakeskuksen on 1 momentin 5 kohdassa ja 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamisen toteuttamiseksi sovittava 8 §:n 4 momentin 3—5 ja 7—9 kohdassa mainittujen lakien ja eläkesääntöjen toimeenpanosta huolehtivien eläkelaitosten kanssa siitä, mitä edellä tarkoitetuista tiedoista voidaan luovuttaa edelleen ja kenelle niitä voidaan edelleen luovuttaa.

17 g ja 17 h §
(Kuten HE)

17 i §

(1—4 mom. kuten HE)

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen pyytäjän on esitettävä käyttöyhteyden avaajalle selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti. (Uusi)

17 j §

Eläkelaitoksen on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen *sopivin tavoin* tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan *säännönmukaisesti* luovuttaa (poist.).

Rangaistussäännökset

17 k §
(Kuten HE)

Etuuden takaisinperintä ja kuittaus

18 §
(Kuten HE)

20 §

Valitusmenettelyä varten eläketurvakeskuksen yhteydessä toimii eläkelautakunta. Lautakunnassa on *päätoiminen* puheenjohtaja, jolta vaaditaan tuomarinviran hoitamiseen oikeuttava tutkinto sekä perehtyneisyyttä eläkevakuutukseen, *ainakin yksi varapuheenjohtaja sekä vähintään seitsemän muuta jäsentä ja viimeksi mainittujen jäsenten henkilökohtaiset varamiehet*, jotka sosiaali- ja terveysministeriö määrää enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja jotka toimivat tuomarinvastuulla. Heidän paikkansa vapautuessa kesken toimikauden määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Heidän oikeudestaan pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijoista säädetään. Jäsenistä on ainakin kaksi määrättävä työnantajajhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja ainakin kaksi työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Muista jäsenistä tulee ainakin yhden olla tuomarinvirkaan oikeuttavan tutkinnon suorittanut henkilö, joka on eläkevakuutukseen perehtynyt, yhden vakuutusmate-

maatikko ja kahden vakuutuslääkäri. Lautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena.

Asian käsittelyssä eläkelautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Eläkelautakunnassa toimitetaan tarvittaessa asian selvittämiseksi suullinen käsittely siten kuin hallintolainkäyttölain 37 §:ssä säädetään. *Suulliseen käsittelyyn sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua lakia (945/1984). Suullinen käsittely on toimitettava suljetuin ovin asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus tai jotka eläkelautakunta määrää käsiteltäväksi suljetuin ovin sillä perusteella, että julkisesta käsittelystä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa.*

(3 mom. kuten HE)

Eläkelautakunnan ratkaisukokoonpanosta *eri asiaryhmissä ja asioiden käsittelystä eläkelautakunnassa sekä eläkelautakunnan hallinnosta ja hallintoasiain käsittelystä eläkelautakunnassa* säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Eläkelautakuntaa koskevia tarkempia määräyksiä on eläkelautakunnan työjärjestyksessä, jonka sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa (*poist.*).

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Tällä lailla kumotaan 23 päivänä helmikuuta 1962 annetun työntekijäin eläkeasetuksen (183/1962) 3 a, (*poist.*) 4, (*poist.*) 12 f, 18 ja 24 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 a § asetuksessa 1506/1995, 4 § osaksi asetuksessa 542/1990, 12 f § mainituissa asetuksessa 1506/1995 sekä asetuksissa 655/1991 ja 1657/1993 ja 18 § asetuksessa 447/1992.

2.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) 10 §:n 1 ja 4 momentti sekä 13 a §,

sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n 1 momentti laissa 691/1968 ja 4 momentti laissa 314/1995 sekä 13 a § laissa 1332/1999, ja

lisätään väliaikaisesti 10 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 560/1993, uusi 4 momentti seuraavasti:

10 §

Työnantaja on velvollinen suorittamaan vakuutusmaksun, jonka sosiaali- ja terveysministeriö asianomaisen työeläkekassan tai 2 §:ssä tarkoitetun muun eläkelaitoksen esityksestä vahvistaa kaikille saman alan työnantajille samaksi prosenttimääräksi niistä palkoista, jotka työnantaja on työsuhteessa oleville työntekijöille suorittanut tämän lain piiriin kuuluvalla työalalla. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon toimihenkilölle eikä muullekaan 1 §:n 2 momentissa tai 3 §:ssä tarkoitetulle työntekijälle maksettua palkkaa. Vakuutusmaksun suoritusajankohdasta ja suoritustavasta säädetään (*poist.*) valtioneuvoston asetuksella.

Jos työnantaja on laiminlyönyt tämän lain mukaisen vakuutusmaksun suorittamisen eikä kehotuksen saatuaan työeläkekassan määräämässä kohtuullisessa ajassa korjaa laiminlyöntiään, työeläkekassa voi hankkimansa selvityksen tai sen puuttuessa arvion perusteella määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaiseksi korotetun *kohtuullisena pidettävän* vakuutusmaksun. Vakuutusmaksua ei saa kuitenkaan määrätä muulta ajalta kuin kulumassa olevalta ja viideltä sitä edeltävältä kalenterivuodelta. Työeläkekassalla on myös oikeus periä vakuutusmaksun viivästymisen ajalta korkolain (633/1982) 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko. Työeläkekassan määräämä vakuutusmaksu ja sille suorituksen viivästymisen ajalta kertynyt viivästyskorko saa-

daa ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosotto-toimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

10 c §

(Kuten HE)

13 a §

Jollei tästä laista muuta johdu, soveltuvin osin on lisäksi voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 1 §:n 6 ja 7 momentissa, 3 §:n 2 ja 3 momentissa, 3 a §:ssä, 4 §:n 1 ja 5 momentissa, 4 a §:n 2—6 momentissa, 4 b—4 d, 4 f—4 h ja 4 j—4 n §:ssä, 5 §:n 4 ja 6 momentissa, 5 c, 7 f—7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a, 10, 10 a—10 c ja 12 §:ssä, 12 a §:n 4 ja 5 momentissa, 13 a, 13 b ja 14 §:ssä, 15 §:n 2 momentissa, 15 a, 15 b, 16 ja 17 §:ssä, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 e §:ssä, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 17 h §:ssä, 17 i §:n 1 ja 3—5 momentissa sekä 17 j, 17 k, 18, 19 b—19 d, 20, 21, 21 a—21 e, 22 ja 23 §:ssä säädetään.

(2 mom. kuten HE)

(1 mom. kuten HE)

Lailla kumotaan 23 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkeasetuksen (184/1962) 4, 7, 8 ja 14 a §, sellaisina kuin ne ovat, 4 § asetuksessa 1084/1997, 7 § asetuksessa 1131/1985, 8 § asetuksessa 543/1990 ja 14 a § mainituissa asetuk-

sessä 543/1990 ja asetuksissa 940/1972, 1658/1993 ja 1507/1995.

3.

Laki

taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetun taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (662/1985) 7 §:n 4 momentti ja 8 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 §:n 4 momentti laissa 981/1993 ja 8 §:n 1 momentti laissa 319/1995, ja lisätään 11 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

7 §
(Kuten HE)

8 §
Jos työnantaja on laiminlyönyt tämän lain mukaisen vakuutusmaksun suorittamisen eikä kehotuksen saatuaan eläkekassan määräämässä kohtuullisessa ajassa korjaa laiminlyöntiään, eläkekassa voi hankkimansa *selvityksen* tai sen puuttuessa arvion perusteella määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaiseksi korotetun *kohtuullisena pidettävän* vakuutusmaksun. Vakuutusmaksua ei kuitenkaan saa määrätä muulta ajalta kuin kulumassa olevalta ja viideltä sitä edeltävältä kalenterivuodelta. Eläkekassalla on

myös oikeus periä vakuutusmaksun viivästymisen ajalta korkolain (633/1982) 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen vuotuisen viivästyskorko. Eläkekassan määräämä vakuutusmaksu ja sille suorituksen viivästymisen ajalta kertynyt viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota ja päätöstä niin kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

— — — — —
11 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

4.

Laki**yrittäjien eläkelain 9 ja 17 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain (468/1969) 9 §:n 4 momentti ja 17 §:n 1, 4 ja 5 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 4 momentti laissa 393/1995 ja 17 §:n 1 momentti laissa 656/2000, ja
lisätään väliaikaisesti 17 §:ään, sellaisena kuin se on osittain laissa 1485/1995 sekä mainitussa laissa 656/2000, uusi 5, 6 ja 8 momentti, jolloin muutettu 5 momentti siirtyy 7 momentiksi seuraavasti:

9 §
 (Kuten HE)

17 §

Jollei tästä laista muuta johdu, soveltuvin osin on lisäksi voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 2 §:n 2 ja 3 momentissa, 3 §:n 1 ja 2 momentissa, 3 a, 4, 4 a—4 h, 4 j—4 n §:ssä, 5 §:n 1 momentissa, 2 momentin 1 kohdassa sekä 3, 4 ja 6 momentissa, 5 a—5 c, 7 g, 7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a, 10, 10 b ja 10 c §:ssä, 11 §:n 2 ja 11 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 4 momentissa, 14 ja 16 §:ssä, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 d §:ssä, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 17 g ja 17 h §:ssä, 17 i §:n 1 ja 3—5 momentissa, 17 j §:ssä, 17 k §:n 2—4 momentissa sekä 18, 19, 19 b—19 e, 20, 21, 21 a—21 e ja 22 §:ssä säädetään.

(4 mom. kuten HE)

Yrittäjä on velvollinen viipymättä antamaan eläkelaitokselle tiedot *tämän lain mukaisen yrittäjätoimintansa alkamisesta sekä yrittäjätoimintansa laadussa, laajuudessa tai muodossa taik-*

ka yrittäjän työpanoksessa tapahtuvista olennaisista muutoksista (poist.). Niin ikään yrittäjä on velvollinen viipymättä ilmoittamaan eläkelaitokselle *tämän lain mukaisen yrittäjätoimintansa päättymisestä.*

Yrittäjän 5 momentissa tarkoitettusta ilmoitusvelvollisuudesta riippumatta eläkelaitos voi vaatia yrittäjältä selvityksen 5 momentissa mainituista sekä muista vastaavista seikoista, jotka voivat vaikuttaa tämän lain mukaiseen vakuuttamisvelvollisuuteen, vakuutusmaksuun, vakuutuksen hoitoon, työtuloon ja eläkeoikeuteen.

(7 ja 8 mom. kuten HE)

(1 mom. kuten HE)

Lailla kumotaan yrittäjien eläkelain 17 §:n väliaikaisesta muuttamisesta 22 päivänä helmikuuta 2002 annettu laki (150/2002) sekä 7 päivänä marraskuuta 1969 annetun yrittäjien eläkeasetuksen (668/1969) 2, 3, 3 a, 4 ja 12 a §, sellaisina kuin niistä ovat 3 a ja 4 § asetuksessa 1508/1995 ja 12 a § mainitussa asetuksessa 1508/1995 sekä asetuksissa 942/1972, 545/1990 ja 1660/1995.

5.

Laki**maatalousyrittäjien eläkelain väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 10 §:n 5 momentti, 18 § sekä 19 §:n 1, 4 ja 5 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n 5 momentti laissa 1282/2001, 18 § laeissa 882/1994 ja 287/1999, 19 §:n 1 momentti laissa 655/2000 sekä 4 ja 5 momentti laissa 751/1974, ja

lisätään väliaikaisesti lakiin uusi 19 a—19 c § seuraavasti:

10 §
(Kuten HE)

18 §
(Kuten HE)

19 §

Jollei tästä laista muuta johdu, soveltuvin osin on lisäksi voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 2 §:n 2 ja 3 momentissa, 3 a, 4, 4 a—4 h, 4 j—4 n §:ssä, 5 §:n 1 momentissa, 2 momentin 1 kohdassa sekä 3, 4 ja 6 momentissa, 5 a—5 c, 7 g, 7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a ja 10 c §:ssä, 11 §:n 2 ja 11 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 14 ja 16 §:ssä, 17 §:n 2 ja 3 momentissa, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 d §:ssä, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 17 h §:ssä, 17 i §:n 1 ja 3—5 momentissa, 17 j §:ssä, 17 k §:n 2—4 momentissa sekä 18, 19, 19 b—19 e, 20, 21, 21 a—21 e ja 22 §:ssä säädetään.

(4 ja 5 mom. kuten HE)

19 a §

Maatalousyrittäjä on velvollinen viipymättä antamaan maatalousyrittäjien eläkelaitokselle tiedot *tämän lain* mukaisen maatalousyrittäjätoimintansa alkamisesta sekä yrittäjätoimintansa laadussa, laajuudessa tai muodossa taikka maatalousyrittäjän työpanoksessa tapahtuvista olennaisista muutoksista (*poist.*). Niin ikään maatalousyrittäjä on velvollinen viipymättä il-

moittamaan eläkelaitokselle *tämän lain* mukaisen yrittäjätoimintansa päättymisestä.

Maatalousyrittäjän 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuudesta riippumatta eläkelaitos voi vaatia maatalousyrittäjältä selvityksen 1 momentissa mainituista sekä muista vastaavista seikoista, jotka voivat vaikuttaa tämän lain mukaiseen vakuuttamisvelvollisuuteen, vakuutusmaksuun, vakuutuksen hoitoon, työtuloon ja eläkeoikeuteen.

19 b §

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää *tämän lain* mukaista asiaa käsitellessään muiden sille 16 §:ssä mainituissa laeissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja, jos on ilmeistä, että nämä tiedot vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja maatalousyrittäjien eläkelaitoksella olisi oikeus saada nämä tiedot muutoinkin erikseen. Etuuden hakijalle tulee ilmoittaa etukäteen mahdollisesta tietojen käytöstä.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

19 c §
(Kuten HE)

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Lailla kumotaan maatalousyrittäjien eläkelain 19 §:n väliaikaisesta muuttamisesta 22 päivänä helmikuuta 2002 annettu laki (149/2002) sekä 7 päivänä marraskuuta 1969 annetun maa-

talousyrittäjien eläkeasetuksen (667/1969) 2, 3, 3 a, 4, 12 ja 13 a §, sellaisina kuin niistä ovat 3 a § asetuksessa 1661/1993, 4 § asetuksessa 941/1972 ja 12 § asetuksessa 544/1990 ja 13 a § mainituissa asetuksissa 941/1972, 544/1990 ja 1661/1993 sekä asetuksessa 1509/1995.

10.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/1956) 31 ja 64 a §, sellaisina kuin ne ovat, 31 § laissa 1346/1990 ja 64 a § laissa 1595/1993,
muutetaan 1 §:n 4 momentin 4 kohta, 3 b §, 12 a §:n 1 momentti ja 2 momentin 5 kohta, 16 e §:n 1 momentin 1 ja 4 kohta, 36 §:n 1 ja 2 momentti sekä 62 ja 64 §,
 sellaisina kuin ne ovat 1 §:n 4 momentin 4 kohta laissa 1169/1996, 3 b §, 12 a §:n 1 momentti ja 16 e §:n 1 momentin 1 ja 4 kohta laissa 1745/1995, 12 a §:n 2 momentin 5 kohta mainitussa laissa 1595/1993, 36 §:n 1 momentti laissa 1046/1999 ja 2 momentti laissa 1309/1989, 62 § laeissa 1038/1986, 623/1995 ja 623/1999 sekä 64 § osaksi laeissa 1/1981 ja 1305/1989 sekä mainituissa laeissa 1595/1993 ja 1169/1996, sekä
lisätään 16 e §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1745/1995, uusi 5 kohta ja lakiin siitä lailla 880/1994 kumotun 63 b §:n tilalle uusi 63 b § seuraavasti:

1 §
(Kuten HE)

3 b §
(Kuten HE)

12 a §
(Kuten HE)

16 e
(Kuten HE)

36 §
(Kuten HE)

62 §
(Kuten HE)

63 b §
(Kuten HE)

64 §
 Jollei tästä laista muuta johdu, soveltuvin osin on lisäksi voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 17 §:ssä, 17 a §:n 1 momentissa, 17 b—17 e §:ssä, 17 f §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 17 h §:ssä, 17 i §:n 1 ja 3—5 momentissa sekä 17 j §:ssä säädetään.
 (2 mom. kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

11.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/1966) 18 §:n 12 ja 13 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 103/1989,

muutetaan 23 a §:n 1, 2, 4 ja 7 momentti ja 26 §,

sellaisina kuin ne ovat 23 a §:n 1 momentti laissa 1231/1995, 2 ja 7 momentti laissa 229/1991 ja 4 momentti laissa 293/1999 sekä 26 § osaksi laissa 1528/1993, sekä

lisätään 23 a §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 229/1991 (poist.), 1231/1995 ja 293/1999, uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 ja 6 sekä muutettu 7 momentti siirtyvät 6—8 momentiksi, sekä lakiin uusi 26 a—26 f § seuraavasti:

23 a §

Valtion eläkelautakunnassa on puheenjohtaja ja seitsemän jäsentä. Puheenjohtajan tulee olla oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut sekä perehtynyt virkamies- ja työoikeuteen. Jäsenistä yksi toimii varapuheenjohtajana ja yhden tulee olla lääkäri. Muista jäsenistä kolme on määrättävä valtion virkamiesten ja työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Puheenjohtajan ja lääkärin tulee olla riippumattomia edustettuina olevista työnantaj- ja työntekijätahoista. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varamies, josta on voimassa, mitä jäsenestä on säädetty. *Muista jäsenistä tulee ainakin yhden olla tuomarinvirkaan oikeutettavan tutkinnon suorittanut henkilö, joka on perehtynyt virkamies- ja työoikeuteen.* (Uusi)

Valtion eläkelautakunnan puheenjohtajan ja jäsenet määrää valtiovarainministeriö kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Heidän oikeudestaan pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijoista on säädetty. *Eläkelautakunnan jäsenten tulee olla 25 vuotta täyttäneitä, ja he toimivat tuomarin vastuulla. Jäsenen, joka ei ole aikaisemmin tehnyt tuomarinvalaa tai sitä vastaavaa vakuutusta, on vannottava se ennen tehtävänsä ryhtymistä. Jos eläkelautakunnan jäsen tai henkilökohtainen varamies eroaa tai kuolee kesken toimikautensa, määrää valtiovarainministeriö saman viranomaisen tai järjestön ehdotuksesta kuin asianomainen jäsen tai varamies on määrätty hänen tilalleen uuden jä-*

senen tai varamiehen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. (Uusi)

Asian käsittelyssä valtion eläkelautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Eläkelautakunnassa toimitetaan tarvittaessa asian selvittämiseksi suullinen käsittely siten kuin hallintolainkäyttölain 37 §:ssä säädetään. Suullinen käsittely on toimitettava suljetuin ovin asioissa, jotka on säädetty salassa pidettäväksi. Eläkelautakunta voi määrätä asian käsiteltäväksi suljetuin ovin, jos julkisesta käsittelystä koituisi asianosaiselle erityistä haittaa. (Poist.)

(5 mom. kuten HE)

Valtion eläkelautakunnan ratkaisukokoonpanosta eri asiaryhmissä ja asioiden käsittelystä valtion eläkelautakunnassa sekä valtion eläkelautakunnan hallinnosta ja hallintoasiain käsittelystä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valtiovarainministeriö vahvistaa valtion eläkelautakunnan työjärjestyksen. (Uusi)

26 §

Valtiokonttorilla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja

muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, sekä yksityiseltä työnantajalta tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläketurvan järjestämistä ja käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanossa;

2) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettua ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelujen tuottajalta tai hoitolaitokselta pyynnöstä lausunto ja muut välttämättömät tiedot eläkkeen- tai etuudenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse toimita edellä mainittuja tietoja.

(2 mom. kuten HE)

26 a §

(1 mom. kuten HE)

Työkyvyttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan valtiokonttorille työkykynsä palautumisesta ja kuntoutuksen keskeytymisestä sekä yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen saaja ryhtymisestään ansiotyöhön.

Työttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan valtiokonttorille:

1) oleskelustaan ulkomailla tai muusta vastaavasta syystä, jonka johdosta hän ei voi ottaa vastaan työtä;

2) ryhtymisestään ansiotyöhön, josta saatava ansiotulo on vähintään 18 a §:n 1 momentin 2 kohdassa mainitun rahamäärän suuruinen; sekä

3) kieltäytymisestään vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa 9 a §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua vähintään kuukauden jatkuvaa työtä.

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan valtiokonttorille:

1) työaikajärjestelyjen muutoksista, jos niillä on vaikutusta hänen ansioihinsa;

2) muista kuin yleisistä palkankorotuksista;

3) virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan päättymisestä tai uuden alkamisesta;

4) yli kuuden viikon yhdenjaksoisesta työstä poissaolosta;

5) muutoksista yrittäjätoiminnassa sekä

6) uuden työeläkkeen alkamisesta. (Uusi 4 mom.)

Valtion perhe-eläkelaissa (774/1968) tarkoitettua leskeneläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan valtiokonttorille solmimastaan avioliitosta. Jos valtion perhe-eläkelaissa tarkoitettua lapseneläkettä saava lapsi annetaan ottolapseksi muulle kuin edunjättäjän leskelle tai tämän puolisolle, lapsen ottovanhemmat ovat velvolliset ilmoittamaan ottolapseksi ottamisesta valtiokonttorille. (Uusi 5 mom.)

Eläkkeensaajan 2—5 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuudesta riippumatta valtiokonttori voi vaatia eläkkeensaajalta selvityksen 2—5 momentissa mainituista sekä muista vastaavista eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen vaikuttavista seikoista, jos on aihetta epäillä, että näissä seikoissa on tapahtunut muutoksia. Jollei eläkkeensaaja ole toimittanut edellä tarkoitettuja valtiokonttorin vaatimia selvityksiä valtiokonttorille sen määräämässä kohtuullisessa ajassa, asia voidaan ratkaista käytettävissä olevilla tiedoilla. (Uusi 6 mom.)

26 b §

Työnantaja on velvollinen ilmoittamaan valtiokonttorille (poist.) vähintään neljännesvuositain tämän lain piiriin kuuluvien edunsaajien nimet, henkilötunnukset, palvelusten ja 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimeksianto- tai konsulttisopimuksen tai vastaavan järjestelyn perusteella tehtävän työn alkamis- ja päättymispäivät, palkka- ja palkkiotiedot sekä palvelusaikoja ja keskeytyksiä koskevat tiedot. Lisäksi työnantaja on velvollinen antamaan valtiokonttorille palkka- ja palkkiotiedot kalenterivuoden päättyessä jatkuvista edellä mainituista palveluksista.

ta ja töistä sekä muut edunsaajien eläkeoikeuteen ja työnantajan maksuvelvollisuuteen liittyvät tiedot. Jos työnantaja jättää ilmoittamatta valtiokonttorille edellä tarkoitettut tiedot tai ilmoittaa ne myöhemmin kuin *valtiokonttorin eläkelaitoksen 5 momentin perusteella antamissa määräyksissä edellytetään*, voidaan valtion eläkerahastosta annetun lain (1372/1989) 4 §:ssä tarkoitettu eläkemaksu määrätä suoritettavaksi *kohtuullisesti korotettuna, kuitenkin enintään kaksinkertaisena*.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, työnantaja on velvollinen pyydettyään antamaan valtiokonttorille ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle (*poist.*) sellaiset tämän lain piiriin kuuluvan edunsaajan työskentelyä ja työolosuhteita koskevat ja muut vastaavat työnantajalta saatavissa olevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä *eläketurvan järjestämiseksi ja käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä* tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

Valtiokonttori pitää rekisteriä tämän lain piiriin kuuluvien edunsaajien eläkeoikeuteen vaikuttavista tämän pykälän ja 26 §:n perusteella saamistaan tiedoista. *Valtiokonttorilla on oikeus antaa määräyksiä työnantajille siitä, milloin ja missä muodossa tiedot ilmoitetaan valtiokonttorille.*

26 c §
(Kuten HE)

26 d §

Valtiokonttorilla on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja:

(1—3 kohta kuten HE)

4) ministeriöille, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle lai-

tokselle ja yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista etuutta saaneen edunsaajan henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointa varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten; tämän lainkohdan tarkoittamissa tilanteissa terveydentilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei kuitenkaan saa luovuttaa;

(5 ja 6 kohta kuten HE)

Valtiokonttorin on 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamisen toteuttamiseksi sovittava eläketurvakeskuksen ja asianomaisten eläkelaitosten kanssa siitä, mitä edellä tarkoitetuista tiedoista voidaan luovuttaa edelleen ja kenelle niitä voidaan edelleen luovuttaa.

(3 mom. kuten HE)

26 e §

(1—4 mom. kuten HE)

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen pyytäjän on esitettävä käyttöyhteyden avaajalle selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti. (*Uusi*)

26 f §

Valtiokonttorin on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen *sopivin tavoin* tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan *säännönmukaisesti* luovuttaa (*poist.*).

(1 mom. kuten HE)

Tällä lailla kumotaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkeasetuksen (611/1966)

7 a §:n 3 ja 4 sekä 8 momentti, sellaisina kuin ne ovat asetuksessa 234/1991. (Uusi)

14.

Laki

kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1964 annetun kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/1964) 5 b §:n 1 momentti, 7 §:n 6 momentti sekä 12 ja 12 b §, sellaisina kuin ne ovat 5 b §:n 1 momentti laissa 1324/1994, 7 §:n 6 momentti laissa 295/1999, 12 § mainituissa laissa 1324/1994 sekä laissa 404/1997 ja 12 b § laissa 683/1999, sekä lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 404/1997 ja 295/1999, uusi 7 momentti sekä lakiin siitä lailla 683/1999 kumotun 12 a §:n tilalle uusi 12 a § ja lakiin uusi 12 c—12 g § seuraavasti:

5 b §
 (Kuten HE)

7 §

Asian käsittelyssä kuntien eläkelautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Kuntien eläkelautakunnassa toimitetaan tarvittaessa asian selvittämiseksi suullinen käsittely siten kuin hallintolainkäyttölain 37 §:ssä säädetään. *Suulliseen käsittelyyn sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua lakia (945/1984). Suullinen käsittely on toimitettava suljetuin ovin asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus tai jotka eläkelautakunta määrää käsiteltäväksi suljetuin ovin sillä perusteella, että julkisesta käsittelystä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa.*

(7 mom. kuten HE)

12 §

Kunnallisella eläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus

salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, sekä yksityiseltä työnantajalta tiedot, jotka ovat välttämättömiä *eläketurvan järjestämistä* ja käsiteltävänä olevan *eläke- tai etuusasian* ratkaisemista varten tai jotka muuten *ovat välttämättömiä* tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanossa;

2) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, *sosiaalipalvelujen tuottajalta tai hoitolaitokselta pyynnöstä* lausunto ja muut välttämättömät tiedot *eläkkeen- tai etuudenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse toimi edellä mainittuja tietoja.*

(2 mom. kuten HE)

12 a §

(1 mom. kuten HE)

Työkyvyttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle työkykynsä palautumisesta ja kuntoutuksen keskeytymisestä sekä yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen saaja ryhtymisestään ansiotyöhön.

Työttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle:

1) oleskelusta ulkomailla tai muusta vastaavasta syystä, jonka johdosta hän ei voi ottaa vastaan työtä;

2) ryhtymisestään ansiotyöhön, josta saatava ansiotulo on vähintään työntekijäin eläkelain 4 c §:n 4 momentin 2 kohdassa mainitun rahamäärän suuruinen; sekä

3) kieltäytymisestään vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa työntekijäin eläkelain 4 c §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua vähintään kuukauden jatkuvaa työtä.

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle:

1) työaikajärjestelyjen muutoksista, jos niillä on vaikutusta hänen ansioihinsa;

2) muista kuin yleisistä palkankorotuksista;

3) virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan päättymisestä tai uuden alkamisesta;

4) yli kuuden viikon yhdenjaksoisesta työstä poissaolosta;

5) muutoksista yrittäjätoiminnassa; sekä

6) uuden työeläkkeen alkamisesta. (Uusi 4 mom.)

Leskeneläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle solmimastaan avioliitosta. Jos lapseneläkettä saava lapsi annetaan ottolapseksi muulle kuin edunjättäjän leskelle tai tämän puolisolle, lapsen ottovanhemmat ovat velvolliset ilmoittamaan ottolapseksi ottamisesta eläkelaitokselle. (Uusi 5 mom.)

Eläkkeensaajan 2—5 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuudesta riippumatta eläkelaitos voi vaatia eläkkeensaajalta selvityksen 2—5 momentissa mainituista sekä muista vas-

taavista eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen vaikuttavista seikoista, jos on aihetta epäillä, että näissä seikoissa on tapahtunut muutoksia. Jollei eläkkeensaaja ole toimittanut edellä tarkoitettuja eläkelaitoksen vaatimia selvityksiä eläkelaitokselle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa, asia voidaan ratkaista käytettävissä olevilla tiedoilla. (Uusi 6 mom.)

12 b §

Kunnallisen eläkelaitoksen jäsenyhteisö on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle (poist.) vähintään neljännesvuosittain tämän lain piiriin kuuluvien henkilöiden nimet, henkilötunnukset, virka- ja työsuhteiden ja 1 §:n 7 momentissa tarkoitettujen toimeksiantosopimusten sekä 1 §:n 8 momentissa tarkoitettujen luottamustoimien alkamis- ja päättymispäivät, palkka- ja palkkiotiedot sekä palvelusaikoja ja keskeytyksiä koskevat tiedot. Lisäksi jäsenyhteisö on velvollinen antamaan eläkelaitokselle palkka- ja palkkiotiedot kalenterivuoden päättyessä jatkuvista edellä mainituista palvelussuhteista sekä muut henkilöiden eläkeoikeuteen ja jäsenyhteisöjen maksuvelvollisuuteen liittyvät tiedot. Jos jäsenyhteisö jättää ilmoittamatta eläkelaitokselle edellä tarkoitettut tiedot tai ilmoittaa ne myöhemmin kuin eläkelaitoksen 5 momentin perusteella antamissa määräyksissä edellytetään, voidaan 6 §:n mukainen maksuosuus määrätä suoritettavaksi kohtuullisesti korotettuna, kuitenkin enintään kaksinkertaisena.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, jäsenyhteisö on velvollinen pyydettäessä antamaan eläkelaitokselle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle (poist.) sellaiset tämän lain piiriin kuuluvan henkilön työskentelyä ja työolosuhteita koskevat ja muut vastaavat jäsenyhteisöltä saatavissa olevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläketurvan järjestämiseksi ja käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

Eläkelaitos pitää rekisteriä tämän lain piiriin kuuluvien henkilöiden eläkeoikeuteen vaikutta-

vista tämän pykälän ja 12 §:n perusteella saamistaan tiedoista. *Eläkelaitoksella on oikeus antaa määräyksiä jäsenyhteisöille siitä, milloin ja missä muodossa tiedot ilmoitetaan eläkelaitokselle.*

12 c §
(Kuten HE)

12 d §

Kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja:

(1—3 kohta kuten HE)

4) ministeriöille, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle ja yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista etuutta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteen eseenpanoa varten; tämän lainkohdan tarkoittamissa tilanteissa terveydentilaa koskevia tietoja tai tietoja,

jotka ovat tarkoitetut kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei kuitenkaan saa luovuttaa;

(5—9 kohta kuten HE)

Kunnallisen eläkelaitoksen on 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamisen toteuttamiseksi sovittava eläketurvakeskuksen ja asianomaisten eläkelaitosten kanssa siitä, mitä edellä tarkoitetuista tiedoista voidaan luovuttaa edelleen ja kenelle niitä voidaan edelleen luovuttaa.

(3 mom. kuten HE)

12 e §

(1—4 mom. kuten HE)

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen pyytäjän on esitettävä käyttöyhteyden avaajalle selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti. (Uusi)

12 f §
(Kuten HE)

12 g §

Kunnallisen eläkelaitoksen on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen *sopivin tavoin* tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan *säännönmukaisesti* luovuttaa (*poist.*).

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 28 päivänä toukokuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Marjatta Vehkaoja /sd	Juha Rehula /kesk
jäs.	Eero Akaan-Penttilä /kok	Päivi Räsänen /kd (osittain)
	Merikukka Forsius /vihr	Sari Sarkomaa /kok
	Tuula Haatainen /sd	Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
	Inkeri Kerola /kesk	Raija Vahasalo /kok (osittain)
	Valto Koski /sd	Jaana Ylä-Mononen /kesk.
	Pehr Löf /r	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.

StVM 10/2002 vp — HE 8/2002 vp